

Kammarkollegiet
Box 2218
103 15 STOCKHOLM

Datum: 2018-03-15
Vår referens: 2018/134/10.1
Er referens: 4.1-7645-17

torgny.norberg@kammarkollegiet.se
registratur@kammarkollegiet.se

Yttrande över Begäran om omprövning av Mark- och miljööverdomstolens beslut rörande Mälarens vattenhushållning

SMHI har tagit del av rubricerade remisshandlingar och har följande synpunkter på begäran om omprövning av vattendom. På övriga handlingar har SMHI inga synpunkter.

I begäran om omprövning av vattendom anges att orsaken till begäran är att SMHI anses ha meddelat att vår tidigare bedömning av havsnivån år 2100 var felaktig. Föreliggande yttrande begränsas därmed till att behandla SMHIs bedömning av framtida havsnivå. Övriga bedömningar som gjorts i målet om Mälarens vattenreglering berörs inte.

SMHIs bedömning om framtida havsnivåer i målet om Mälarens vattenreglering baserades på SMHIs sammanställning (Andréasson et al 2011) av internationellt kunskapsunderlag efter FN:s fjärde klimatrapport AR4.

I sammanställningen bedömer SMHI att det är rimligt att anta att en övre gräns för havsvattenytans stigning är ungefär en meter under perioden 1990-2100, sett som ett globalt medelvärde. Siffran ska korrigeras för landhöjning och andra lokala effekter. Även högre globala medelvärden diskuteras kortfattat i texten, där SMHI redogör för resultat som bland annat baseras på grova skattningar av en övre gräns för isavsmältning. Dessa högre nivåer bedöms vara förknippade med en mycket låg sannolikhet. I en senare sammanställning av kunskapsläget som gjordes år 2012 (Klimatologi 5, Bergström 2012) fördjupades och bekräftades de bedömningar som gjordes 2011.

År 2013 publicerade FN:s klimatpanel, IPCC, en sammanställning av det aktuella kunskapsläget. Det intervall av möjlig global havsnivåhöjning som presenteras där är 28-98 cm, och beskrivs som ”sannolikt”, vilket innebär att sannolikheten för att den framtida globala havsnivån rymms inom detta intervall är 66-100%. Detta sammanfaller väl med SMHIs bedömning i målet om Mälarens vattenreglering.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, 601 76 Norrköping

Besöksadress Folkborgsvägen 17, Tel 011-495 80 00 Fax 011-495 80 01

SMHI
Anton Tamms väg 1 4 tr
194 34 Upplands Väsby

SMHI
Sven Källfelts Gata 15
426 71 Västra Frölunda

SMHI
Hans Michelsensgatan 9
211 20 Malmö

SMHI
Universitetsallén 32
851 71 Sundsvall

Sedan 2013 har ny forskning tillkommit om utvecklingen av havsnivåer i ett framtida klimat. I arbetet med en nyligen publicerad rapport, Klimatologi 48 (Nerheim et al 2018) har SMHI tagit del av forskningsresultat som tillkommit efter IPCCs rapport ifrån 2013, framförallt med avseende på snabbare isavsmältning vid Antarktis. I Klimatologi 48 konstateras att:

- Forskning som tillkommit efter IPCC 2013 pekar på möjliga högre havsnivåer, men med låga till mycket låga sannolikheter.
- Sådana skattningar är värdefulla för planering av verksamhet som kräver mycket hög säkerhet.
- Resultaten ifrån IPCCs rapport ifrån 2013 lämpar sig fortfarande för planering fram till år 2100.

Sammanfattningsvis överensstämmer SMHIs nuvarande bedömning, efter de uppdateringar och kompletteringar med senare forskning som gjorts, väl med den bedömning som gjordes i målet om Mälarens vattenreglering år 2011.

Vidare sägs i Begäran om omprövning att SMHI meddelat att vår tidigare bedömning av havsnivån år 2100 varit felaktig. Detta ska ha meddelats i en artikel i Svenska Dagbladet och bekräftats i personlig kommunikation med ansvarig handläggare.

SMHI anser att den avsedda nyhetsartikeln inte har, och inte heller kan tolkas ha, denna innebörd. SMHI vill också framhålla att artiklar i dagspress inte kan anses representera ställningstaganden ifrån SMHI. Ingen handläggare har heller kommunicerat ett sådan ställningstagande.

SMHI har sålunda inte tagit avstånd från vår tidigare bedömning. Tvärtom förstärks denna genom det arbete som presenterades i januari 2018 (Klimatologi 48 samt SMHIs hemsida).

För övrigt anser SMHI att:

- Havet stiger och kommer att fortsätta att stiga efter år 2100. Hur snabbt havet stiger beror på den globala uppvärmningen som i sin tur beror på utsläppen av växthusgaser till atmosfären.
- Nya forskningsresultat tillkommer hela tiden, och behöver följas löpande.
- Allt klimatanpassningsarbete bör utföras med målsättningen att vara flexibelt och robust samt kunna hantera ett klimat i förändring, snarare än ett visst statistiskt läge.

Avdelningschef Bodil Aarhus Andrae har beslutat i detta ärende som beretts av Åsa Sjöström och Signild Nerheim.

För SMHI

Bodil Aarhus Andrae
Chef Avdelning Samhälle och säkerhet